

Asia: VN/35745/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle opintoetuslaiksi ja eräiksi muiksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Esityksen yleiset tavoitteet

-

2. Opintorahan, asumislisän ja opintolainan valtiontakauksen myöntäminen ja määrät

-

3. Opintotukeen oikeuttavat opinnot ja tukiaika muissa kuin korkeakouluopinnoissa

-

4. Opintotukeen oikeuttavat opinnot ja tukiaika korkeakouluopinnoissa

-

5. Huoltajakorotus

-

6. Oppivelvollisen erityinen asumislisä ja koulumatkatuki

-

7. Opintolainan myöntäminen ja valtiontakaus

-

8. Luottolaitoksen velvollisuudet ja opintolainan takaisinmaksun vaatiminen

-

9. Korkeavustus

-

10. Opintolainahyvitys

-

11. Takausvastuulaina ja sen perintä

-

12. Muut liitelait

-

13. Esityksen vaikutusarviot

-

14. Muita huomioita

Ehdotetun 22 §:n 1 momentin mukaan vanhempansa luona asuvalla alle 20-vuotiaalla muulla kuin korkeakouluopiskelijalla olisi oikeus opintorahaan, jos vanhempien veronalaisten ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä olisi enintään 43 000 euroa vuodessa. Pykälän mukaan opintoraha vähenee vanhempien tulojen kasvaessa. Tätä vähentävää vaikutusta ei sovelleta kuitenkaan korkeakouluopiskelijoihin.

AMKE on samaa mieltä oikeuskanslerinviraston antaman lausunnon kanssa siitä, että esitetty sääntely kohtelisi opiskelijoita eri tavoin koulutusasteen, iän ja asumismuodon perusteella. Pykälä asettaa perusteettomasti 2. asteen opiskelijat eriarvoiseen asemaan verrattuna korkeakouluopiskelijoihin.

Oikeuskanslerinvirasto perustee asiaa seuraavasti:

"Sääntely on merkityksellistä erityisesti perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuussäännöksen sekä toisaalta perustuslain 16 §:n 2 momentin kannalta. Ensiksi mainitun säännöksen mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan muun muassa iän tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella."

AMKE katsoo, että lainsäädäntöluonnosta tulee muuttaa siten, että kaikkia opiskelijaryhmiä kohdellaan tasavertaisesti riippumatta opiskeltavasta koulutusasteesta.

Lamppu Veli-Matti
Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry